

WIELKIE
PYTANIA

GRZEGORZ
SZYMANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania filozofii zakres rozszerzony dla szkoły ponadpodstawowej (LO, Technikum)

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – prof. Radosław Cezary Gwizdon
dr Jan Łukasiuk
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć/lekcji:

Czy można ufać doświadczeniu?

Klasa / czas trwania zajęć/lekcji:

2x45 min

Cele:

Po lekcji uczeń potrafi:

- a) wyjaśnia, co to jest empiryzm i jakie są jego główne odmiany;
- b) wskazuje na jedną z możliwych: sceptyczną konsekwencję empiryzmu na przykładzie filozofii Davida Hume'a;
- c) analizuje fragment Rozważań dotyczących rozumu ludzkiego Johna Locke'a (t. I, ks. II, rozdz. I, par. 1–6). (korelacja z językiem polskim i historią – metody wychowania)

Metody/Techniki/Formy pracy/Środki dydaktyczne**Metody i techniki pracy:**

metoda stawiania i rozwiązywania problemów, websearching – poszukiwanie rozmaitych doświadczeń rzeczywistości (można wykorzystać nawet popularne memy, chodzi o wskazanie jak różne mogą być ludzkie doświadczenia w tej samej kwestii). Zadanie kontrolne – praca z tekstem (do wyboru Hume, Locke). Sugerowane zastosowanie oceniania kształtującego (OK). Wykorzystanie sali komputerowej lub sprzętu własnego uczniów (telefony), ewentualnie wcześniej przygotowanych wydruków.

Opis przebiegu zajęć/lekcji

- a) Postawienie problemu (może pełnić rolę pytania kluczowego), zwartego w temacie lekcji. Sformułowanie NaCoBezU (Wiem, czym jest empiryzm) – jeżeli podczas lekcji stosujemy OK, to warto przypomnieć, by uczniowie zaznaczyli czerwoną – żółto-zieloną kartką jego zrozumienie.
- b) Rozwiązywanie problemu – websearching w parach. Prowadzącym pytaniem jest problem. Zaznaczamy, że przyjmujemy do wiadomości różnorodne rozwiązania problemu, w tym memy, rysunki itp. Chodzi o wskazanie jak różne mogą być ludzkie doświadczenia w tej samej kwestii.
- c) Pary uczniów łączą się w czwórki w celu porównania rozwiązań. Czwórka wybiera jedną osobę, która będzie ją reprezentowała na forum klasy.
- d) Przedstawienie rozwiązań poszczególnych czwórek na forum klasy.
- e) Rozdajemy teksty J. Locke'a i D. Hume'a w celu skonfrontowania ich opinii z wynikami websearchingu. Uczniowie pracują z tekstami, zadają pytania.

- f) Zbieramy od uczniów wnioski. Formułujemy notatkę na temat sceptycznej koncepcji empiryzmu Hume'a i poglądów Locke'a.
- g) Jeśli uczniowie zaznaczyli zielonym zrozumienie problemu, przechodzimy do oceny koleżeńskiej i jej wpisania. Jeśli nie – rozmowa nauczająca, dotycząca J. Locke'a.
- h) Dla uczniów z SPE – propozycja przedstawienia w formie dramy definicji empiryzmu.

Komentarz metodyczny

Zajęcia zostały przygotowane zgodnie z założeniami konstruktywizmu (patrz: program s. 2-3 i bibliografia). Dlatego przez większość czasu lekcji trwa samodzielna praca uczniów i znajdowanie definicji, opisu empiryzmu, a wszystko po to, by uczniowie sami doszli do niezbędnych wniosków. Całość lekcji jest prowadzona zgodnie z założeniami oceniania kształtującego, dlatego taka forma oceniania jest obecna podczas całych zajęć. Sugerowane jest, by członkowie grup na koniec dokonali oceny koleżeńskiej pracy, zgodnie z założeniami OK. Miarą sukcesu uczniów jest samodzielne stworzenie opisu i samodzielna analiza. Dla uczniów z SPE może mieć charakter twórczej ekspresji. Nauczyciel stosuje różne sposoby pracy z uczniem z SPE, przede wszystkim poprzez ingerencję w pracę grup, w których taki uczeń się znajduje. Przy ocenie ucznia z SPE obowiązuje zasada indywidualizacji. Wystawiona ocena nie może wynikać z porównania osiągnięć z innymi uczniami. Musi być wielostronna. Należy przy jej wystawieniu wziąć pod uwagę indywidualne osiągnięcia ucznia oraz jego zdobyte nowe umiejętności, wkład pracy, zainteresowanie i aktywność na zajęciach – dlatego przewidziano podsumowanie w formie dramy.